

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Karppinen, A. (2021) Freelanceriksi audiovisuaaliselle alalle. Teoksessa Santalahti, M., Vainio, A. & Karppinen, A. (toim.) Näkökulmia pirstaleisiin työmarkkinoihin. Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja, sarja C, Oppimateriaaleja 22, s. 42-49.

URL: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-7266-63-2>

Freelanceriksi audiovisuaaliselle alalle

Anneli Karppinen

KIRJOITTAJA

FM Anneli Karppinen
työskentelee media-alan lehtorina
Tampereen ammattikorkeakoulun
liiketalouden ja median yksikön
media-alan koulutuksessa.

1 JOHDANTO

Digitalisoituminen ja media-alan murros ovat luoneet audiovisuaaliselle alalle (myöhemmin av-ala) osaajapulan, mikä aiheuttaa painetta myös alan koulutuksen kehittämiseen. Tässä artikkelissa hahmottelen, millaisille työmarkkinoille ja millaisiin av-alan toimintaympäristöihin valmistuva opiskelija siirtyy ammattikorkeakoulusta ja millaista osaamista uraansa aloittavalla medianomilla on hyvä olla, kun hän siirtyy työelämään joko vakituiseen palkkatyöhön tai freelanceriksi. Medianomilla tarkoitan tässä yhteydessä av-alalle, lähinnä elokuva- ja televisioalalle, valmistuvia. Freelancerilla tarkoitan erilaisia tilapäisiä pätkätöitä tekeviä, joilla on yksi tai useampia toimeksiantajia samanaikaisesti. Freelancer voi olla työsuhteinen työntekijä, yrittäjä tai hän voi saada niin sanottuja työkorvauksia olematta yrittäjä tai työsuhteessa. (Freelance-työ n.d.)

Eerika Vermilän ja Heidi Keinosen tekemään toimialaselvitykseen *Kotimainen AV-ala kiihtyvässä muutoksessa. Pula osaajista kasvun esteenä* (2021) on koottu tärkeimmät av-alan ammattilaisten osaamistarpeet. Selvityksessä nostetaan esille myös kolme yleistä työelämätaitoa: toimintaympäristön ymmärtäminen, projektinhallinta ja johtaminen sekä yrittäjäyys. Artikkelissani keskityn näihin taitoihin ja tarkastelen niitä media-alan oppilaitoksen kontekstissa. Käytän esimerkkinä Tampereen ammattikorkeakoulun (jäljempänä TAMK) media-alan koulutusta. Kuvaan, miten oppilaitos tukee media-alan opiskelijaa työelämään siirtymisessä erityisesti esiin nostamieni työelämätaitojen näkökulmasta. Tulkitsen toimialaselvitystä myös siten, että siinä esitetyt osaamistarpeet ovat viesti työelämään siirtyville medianomeille, tuleville av-alan ammattilaisille.

2 ITSENSÄTYÖLLISTÄJÄ TYÖN MURROKSESSA

2010-luvulla työllistymisen tavat ovat muuttuneet yhä useammilla aloilla. Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön Eurofoundin vuonna 2015 tekemässä Euroopan laajuisessa selvityksessä havaittiin selkeitä työllistymisen trendejä: työmarkkinoilla eri työnantajat jakavat työntekijät keskenään, työntekijät tekevät useita osa-aikaisia töitä saadakseen työviikon täyteen, itsensätyöllistäjät tekevät töitä useille työnantajille, työ joukkoistetaan eri alustojen avulla, jakamistaloudessa freelancerit ja mikroyrittäjät tekevät yhteistyötä. (Koramo ym. 2017, 21.)

Myös työn tekemisen tavat ovat muuttuneet. Perinteisen työsuhteisen työn rinnalle ovat tulleet monimuotoiset ja -paikkaiset, projektimaiset ja lyhyisiin toimeksiantoihin perustuvat työt, joita saatetaan tehdä toistuvasti samalle toimeksiantajalle. Työtä tehdään ikään kuin alihankintana, ja työstä laskutetaan. Työntekijä voi tehdä myös työkeikkoja työsuhteisen työn rinnalla. Tällaista hybridityötä tehdessään hän saa työstään palkkaa ja keikoista palkkioita, jotka hän laskuttaa erikseen oman yrityksensä tai laskutuspalveluyrityksen kautta. (Karppinen 2019, 7.)

Työmarkkinoilla on runsaasti itsensä työllistäjiä, jotka hankkivat elantonsa toimimalla yrittäjämäisesti olematta kuitenkaan yrittäjiä. Monet heistä ovat niin sanottuja kevytyrittäjiä, jotka toimivat ilman Y-tunnusta. Kevytyrittäjyyden tulkitaan olevan yksi itsensä työllistämisen muoto. Perinteisiä itsensä työllistämisen muotoja ovat yksityinen elinkeinonharjoittaja, ammatinharjoittaja ja työosuuskunta. Myös kulttuurialalla freelancetyö on ollut yleistä jo pitkään. Etenkin elokuva- ja televisiotyössä projektiluontoiset ja määräaikaiset työsuhteet ovat tyypillisiä. Tällä lailla työskentelevien ammattilaisten voi sanoa olleen itsensä työllistäjiä jo ennen kuin käsite vakiintui kielenkäyttöömme. (Karppinen 2019, 8.)

Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liiton (Teme) mukaan sen jäsenistä noin 50 prosenttia toimii itsensä työllistäjinä ja freelancereina.¹ Työt ovat keikkoja, tuntitöitä tai parin kuukauden työrupeamia. Suuri osa jäsenistä on työsuhteessa, mutta osa toimii myös yrittäjänä, lähinnä yksinyrittäjänä. Osa itsensä työllistäjistä ja freelancereista tekee ei-työsuhteisena toimeksiantoja ja käyttää laskutuspalveluita. He saavat työstään työkorvauksen tai palkkion. (Itsensä työllistäjät ja yrittäjät n.d.)

Töissä.fi-sivustolla julkaistujen ammattikorkeakoulujen uraseurantakyselyjen (2017–2020) mukaan viisi vuotta aiemmin työelämään siirtyneistä medianomeista noin neljännes toimi määräaikaisissa töissä, freelancereina ja yrittäjinä. Heistä määräaikaisissa töissä oli 15 prosenttia sekä freelancereina ja yrittäjinä 10 prosenttia. Vastaavat luvut ylemmän ammattikorkeakoulututkinon suorittaneilla olivat 5 prosenttia ja 14 prosenttia. (Medianomi (AMK): Mihin... n.d.)

3 AV-ALAN TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Media-alan monimuotoista toimintaympäristöä ymmärtääkseen on hahmotettava, mistä Suomen av-ala eli kotimainen audiovisuaalinen teollisuus koostuu ja mikä on sen ekosysteemi. Kotimaisella audiovisuaalisella teollisuudella tarkoitetaan yrityksiä, yhteisöjä ja yksilöitä, jotka toimivat sekä kotimaisilla että ulkomaisilla markkinoilla liikkuvan kuvan, auditiivisen sisällöntuotannon ja kehittämisen, tuotantopalvelujen ja jakelun parissa. Tuotantopalveilla viitataan varsinaista tuotantoa tukeviin palveluihin, jotka voivat käsittää sekä tuotannon vaatimia yksittäisiä palveluja (joita ovat esimerkiksi kuvauspaikkojen etsintä, henkilökunnan rekrytointi, näyttelijöiden tai esiintyjien casting, jälkituotantopalvelut), tuotannon osien suunnittelu- ja kuvauspalveluja tai kokonaisia tuotantoja toteuttavia palveluja, joissa ehkä vain tuotannon päätuottaja, ohjaaja, käsikirjoittaja ja esiintyjät tai näyttelijät tulevat palvelun ostavalta yhtiöltä tai yhtiöiltä. Jakelu puolestaan kattaa elokuvateatterit, lineaarisen television, suoratoistopalvelut ja muut digitaaliset jakelukanavat. Kotimainen av-alan sisällöntuotanto, tuotantopalvelut ja jakelukanavat ovat osa av-alan ekosysteemiä. (Vermilä & Keinonen 2021, 5; myös Keinonen & Vermilä 2019.)

Digitalisaatio ja media-alan murros ovat mullistaneet av-alan. Elokuva- ja televisiotuotannot ovat kansainvälistyneet, tuotantojen määrä ja koko ovat kasvaneet. Muutoksen moninaisuutta

1 Temen lähteen mukaan itsensä työllistäminen ja freelancer erotellaan toisistaan.

ja kansainvälistymistä kuvaa esimerkiksi pelkästään elokuva- ja televisiotuotantojen sisällöntuotantoon ja tuotantoon osallistuvien toimenkuvien ja ammattinimikkeiden määrän kasvu. Niitä on yli sata. Nimikkeiden ja toimenkuvien määrä lisääntyy kansainvälisten tuotantojen takia. Osa nimikkeistä on englanninkielisiä, eikä niille ole olemassa suomenkielisiä vastineita. Myös kotimaisten ja kansainvälisten tuotantojen toimenkuvien sisällöt ja vastuut eroavat joissakin tapauksissa suurestikin toisistaan. (Vermilä & Keinonen 2021, 8, 20.) Suomessa alan kasvua on vauhdittanut kaksi asiaa: erityisesti elokuva- ja televisiotuotannoille suunnatun tuotantokannustinjärjestelmän käyttöön ottaminen vuonna 2017 sekä uusien sisällön tilaajayritysten (erityisesti suoratoistopalvelujen) ja muiden rahoitusmahdollisuuksien ja -muotojen (muun muassa pääomasijoitusyhtiöiden ja levitysyhtiöiden) syntyminen. (Vermilä & Keinonen 2021, 16.)

Työ- ja elinkeinoministeriön raportissa *Kuva median murroksesta – Mitä käy kasvulle ja työpaikoille?* (Argillander ym. 2014, 8) ennakoitiin jo vuonna 2014, että 2020-luvulla av-alan toimintaympäristön murros johtaa alan osaamisvaatimusten ja toimenkuvien jatkuvaan muuttamiseen sekä voimakkaisiin vaihteluihin työvoiman tarpeessa. Ennuste osui oikeaan, sillä vuonna 2021 av-alalla on pula osaamisesta ja osaajista (Vermilä & Keinonen 2021).

Av-alan osaajapulaan ovat vaikuttaneet monet eri syyt. Esimerkiksi osaavaa ja kokenutta kotimaista työvoimaa siirtyy muille aloille, osaajia rekrytoidaan yhä enemmän ulkomaisten yritysten tuotantoihin Suomessa tai muissa maissa, alan koulutusta on supistettu voimakkaasti ja resursseja kehittää ja toteuttaa koulutusta av-alan tarpeiden mukaan on liian vähän. Tuotantoyhtiöiden on myös vaikea toteuttaa työntekijöiden ja työnantajien pitkäjänteistä koulutusta ja työssäoppimista alalla vallitsevien tuotantotapojen ja työvoiman runsaan liikkuvuuden vuoksi. Esimerkiksi elokuva-, tv- ja mainoselokuvatutuotalalle on ominaista, että suuri osa työntekijöistä työskentelee freelancer-tyyppisissä työsuhteissa. Määräaikaiseen työsuhteeseen palkattu työntekijä siirtyy tuotannon päätyttyä toiseen tuotantoon ja tuotantoyhtiöön vieden osaamisen mukanaan. (Vermilä & Keinonen 2021, 16.)

4 PERUSVALMIUDET TYÖELÄMÄÄN

Av-alalle valmistuvilla medianomeilla on vankka sisällöntuotannollinen ja tekninen osaaminen. Kuitenkin toimintaympäristön muutokset, av-alan tuotantojen määrän kasvu ja etenkin tuotantojen kansainvälistyminen ovat osittain yllättäneet av-alalla toimijat ja koulutuksen tuottajat. On syntynyt selvästi osaamisvajetta ja osaajapula joillekin tuotannon aloille.

Seuraavassa nostan esille Vermilän ja Keinosen toimialaselvityksestä kolme osaamisaluetta: toimialan ymmärtäminen, projektinhallinta ja johtaminen sekä yritteliäisyys ja yrittäjäyys. Media-alan koulutuksessa näitä ei välttämättä mielletä ammatilliseen ydinosaamiseen kuuluviksi, mutta työelämän ja av-alan toimintaympäristön muuttuessa jokaisen luovan sisällöntuottajan ja av-ilmalaisen ja tekniikan osaajan on hallittava myös näitä taitoja. Ne ovat keskeisiä av-alalle

siirtyvälle ja uraansa aloittavalle, sekä työsuhteisia että ei-tösuhteisia töitä tekevälle, freelancerina ja yrittäjänä toimivalle medianomille. Tässä yhteydessä en käsittele sisällöntuotantoon, visuaaliseen ilmaisuun ja tekniseen osaamiseen liittyvää osaamista. Sivuutan myös täydennyskoulutusta vaativan ammatillisen erikoistumis- ja syväosaamisen, koska oppilaitokset tarjoavat tutkinto-opiskelijoille ainoastaan perusosaamista ja valmiudet toimia työelämässä.

4.1 Toimintaympäristön ymmärtäminen

Määräaikaisessa työsuhteessa olevalle ja freelancerina toimivalle medianomille av-alan toimintaympäristöjen ja työprosessien tuntemus on välttämätöntä. Tuotannon valmistuttua on tavallista, että työntekijä siirtyy tuotantoyhtiöstä toiseen, erilaisiin tehtäviin ja toimintakulttuureihin. Vermilän ja Keinosen (2021, 21) mukaan av-alalla toimivien yritysten työ- ja rekrytointikulttuurit, toimintatavat ja osaaminen eroavat toisistaan. Esimerkiksi tuotanto-osaston freelancer-henkilöstö joutuu omaksumaan erilaisia toimintaympäristöjä ja joskus jopa vastaamaan yrityksen sisäisestä prosessien kehittämisestä.

Media-alan koulutuksen keskeisenä tavoitteena on tutustuttaa opiskelijat av-alan toimintaympäristöihin ja työskentelymuotoihin. Esimerkiksi TAMKin medianomikoulutuksen kaikille ensimmäisen vuoden opiskelijoille tarkoitettussa Media-alan toimintaympäristöt -opintojakson osaamistavoitteissa mainitaan, että opiskelijan on osattava hahmottaa kotimaisen ja kansainvälisen mediakentän laajuus sekä monimuotoisuus. Hänen on tunnistettava keskeiset kotimaiset median toimijat ja ymmärrettävä av-alan liiketoiminnan lähtökohdat. (TAMK, opetussuunnitelma 2021–2022.) Opintojen myöhemmässä vaiheessa erityisesti tuotantoon suuntautuvat opiskelijat perehtyvät syvällisemmin erilaisiin av-alan toimintaympäristöihin. Myös ammattikorkeakoulun työharjoittelu (yhteensä noin viisi kuukautta) mahdollistaa erilaisiin toimintaympäristöihin ja tuotantokulttuureihin tutustumisen.

4.2 Projektinhallinta ja johtaminen

Av-alan tuotannot vaativat monipuolista, hyvin erityyppisistä osa-alueista koostuvaa osaamista. Tärkeää on, että määräaikaisessa työsuhteessa ja freelancerina työskentelevä tuntee audiovisuaalisen tuotannon keskeiset työvaiheet, tietää työryhmän jäsenten tyypilliset työtehtävät ja osaa toimia työryhmissä vastuullisesti ymmärtäen alan termistöä ja työnkulkua. Vermilä ja Keinonen (2021, 17) korostavat av-alan selvityksessään, että sisällöllisen, visuaalisen ja teknisen osaamisen rinnalla pitää hallita hallinnolliset ja operatiiviset prosessit. Koska tuotannoissa työryhmän jäsenten eri tehtävät integroituvat toisiinsa, koko työprosessin hallinta ja sen ymmärrys ovat tärkeitä.

Ammattikentällä on osaamisvajetta etenkin projektinhallinnassa ja johtamisosaamisessa. Vermilän ja Keinosen (2021, 19, 23) mukaan erityisesti tuotannollisissa tehtävissä toimivien on hallittava myös isojen kansainvälisten tuotantojen johtaminen sekä strukturoitu työn organisointi.

Työnjohdollista osaamista tarvitaan myös tuotantojen eri osastojen johtamisessa. Työnjohdollisia tehtäviä ovat esimerkiksi oman osaston työtuntien hallinnointi ja seuranta, hankintojen kilpailutus ja tilaukset, osaston budjetin laatiminen ja sen seuranta sekä raportointi. Johtamisosaamista on oltava myös työryhmäläisillä, sillä jokaisen on kyettävä johtamaan omaa työtään. (Vermilä & Keinonen 2021, 19, 23.)

Projektinhallinta- ja johtamisosaaminen sekä yhteistyötaidot ovat medianomin, myös freelancerina työskentelevän, perusosaamista. TAMKin media-alan koulutuksessa tehtävissä elokuva-, tv- ja asiakasprojekteissa simuloidaan av-tuotantoja, joissa opiskelijat harjoittelevat itsenäisesti mutta ohjatusti ammattimaista ryhmässä työskentelyä, projektinhallintaa ja johtamista. Opiskelijat, niin sisällöntuotantoon kuin tekniseen osaamiseen suuntautuneet, tekevät tuotantoryhmässä projektikohtaisen tuotantosuunnitelman, jossa he aikatauluttavat, resursoivat ja budjetoivat tuotannon sekä tekevät markkinointi- ja levityssuunnitelman. Projektiraportissa opiskelijat kuvaavat oppimistavoitteensa ja työtehtävänsä, laskevat työtuntinsa, joiden mukaan he saavat opintopisteensä, sekä arvioivat osuuttaan ja osaamistaan. Projektien tukena ovat projektinhallintaan ja tiimityöhön valmentavat opintojaksot. (TAMK, opetussuunnitelma 2021–2022.)

4.3 Yritteliäisyys ja yrittäjyysosaaminen

Määräaikaisessa työsuhteessa ja freelancerina toimivan medianomin yksi keskeisimmistä ominaisuuksista on yritteliäisyys. Tällä tarkoitan sitä, että opiskelija on aloitteellinen ja eteenpäin pyrkivä. Hänellä on energiaa, intoa ja uskoa omaan tekemiseensä. (vrt. Suomen kielen sivistys-sanakirja.) Oleellista on myös yrittäjyys- ja liiketoimintaosaaminen. Uusyrityskeskukseen verkkosivuilla määritellään yrittäjyys tavaksi tehdä työtä ja hankkia elantonsa joko yksin tai yhdessä muiden kanssa. (Minustako yrittäjä? n.d.) Tässä yhteydessä tarkoitan yrittäjyysosaamisella kykyä luoda liiketoiminnan edellytykset. Liiketoimintaosaamiseen sisällytän taloushallinnon ja henkilöstöjohtamisen.

Yrittäjällä tarkoitan henkilöä, joka harjoittaa taloudellista toimintaa omaan laskuun ja omalla vastuulla. Hän voi olla ammatinharjoittaja tai freelancer (SVT: Käsitteet: Yrittäjä n.d.). Av-alan ammattilaisilla on havaittu olevan osaamisvajetta liiketoimintaosaamisessa, esimerkiksi neuvottelu- ja myyntitaidoissa, markkinoinnissa, budjetoinnissa, rahoituksessa, juridiikassa, taloushallinnossa ja verkostoitumisessa (Vermilä & Keinonen 2021, 19–24).

TAMKin media-alan koulutuksessa opiskelijoita tuetaan pirstaleisille työmarkkinoille siirtymisessä monin tavoin. Opintojaksolla Harjoittelu- ja työelämävalmennus opiskelijat tutustuvat media-alan toimintaympäristöihin ja pirstaleisiin työmarkkinoihin. He perehtyvät erilaisiin itsensä työllistämisen muotoihin, esimerkiksi freelancerina, keikkatyöläisenä ja kevytyrittäjänä toimimiseen. Samalla he pohtivat, millaisia haasteita on itsensä työllistämisessä, esimerkiksi sitä, millaisia toimeentuloon, sosiaaliturvaan ja vakuutuksiin liittyviä asioita on otettava huomioon. Oleellista on, että opiskelijat ymmärtävät, mitä yrittäjyys ja liiketoimintaosaaminen ovat: mikä on oma myytävä palvelu, miten se tuotteistetaan, kuka on asiakas, miten palvelu myydään ja markkinoidaan ja miten oma työ hinnoitellaan ja laskutetaan. Tärkeää on myös oppia tunnista-

maan ja markkinoimaan omaa osaamistaan. Työelämäprojekteissa freelancetyötä harjoitellaan tekemällä työkeikkoja. Niiden avulla opiskelijat verkostoituvat työelämään ja luovat asiakkuuksia sekä oppivat itsenäiseen, tavoitteelliseen ja aikataulutettuun työskentelyyn. TAMKissa toimii myös Mediaopiskelijoiden Keikkakioski, josta asiakkaat voivat ostaa media-alan opiskelijoiden liikkuvaan kuvaan, visuaaliseen suunnitteluun, kuvittamiseen ja tapahtumiin liittyvää osaamista yritysten viestintätarpeisiin (Mediaopiskelijoiden Keikkakioski n.d.).

Opiskelijat voivat harjoitella yrittäjyyttä ja liiketoimintaa myös opiskelijaosuuskunnissa. TAMKin opetussuunnitelman 2021–2022 mukaan osuuskunta- ja tilausprojekteissa opiskelija tai työryhmä toteuttaa tavoitteellisen mediaprojektin ulkopuoliselle asiakkaalle. Työn tilaaja, opiskelijat ja ohjaava opettaja osallistuvat suunnittelu- ja palautepalaveriin. Tavoitteena on, että opiskelija oppii toteuttamaan tilausprojektin yksin, työryhmässä, omassa yrityksessä tai opiskelijaosuuskunnassa.

5 LOPUKSI

Media-alan toimintaympäristön murros, erityisesti av-alan kasvu, on synnyttänyt alalle pulaa osaamisesta ja osaajista. Media-alan oppilaitoksiin kohdistuu runsaasti paineita kehittää koulutuksen sisältöjä työelämän tarpeita vastaaviksi. Kuitenkin oppilaitoksilla on rajalliset resurssit vastata näihin haasteisiin. Ne voivat tarjota media-alan opiskelijoille sisällöntuotantoon, visuaaliseen ilmaisuun ja tekniseen osaamiseen liittyvää osaamista sekä valmiuden toimia muuttuvilla työmarkkinoilla. Vasta työelämässä kehittyvä ammatillinen syväosaaminen ja jatkuva lisäkouluttautuminen takaavat työmarkkinoilla menestymisen.

Vermilä ja Keinonen (2021) nostavat esille toimialaselvityksessään myös niin sanottuja geneerisiä taitoja, kuten toimialan ymmärtämisen, projektinhallinnan, johtamisen ja liiketoimintaosaamisen. TAMKissa medianomiksi opiskeleville on tarjolla runsaasti opintoja ja harjoittelualustoja, joilla he voivat valmentautua siirtymään työmarkkinoille sekä työsuhteisiin että ei-työsuhteisiin töihin. Opiskelijoille tarjotaan useita opintojaksoja ja erilaisia projekteja, joissa he oppivat ymmärtämään av-alan toimintaympäristöjä, harjoittelevat projektinhallintaa ja johtamista sekä oppivat perusteet yrittäjyydestä ja liiketoiminnasta. Haasteena on kuitenkin, että kaikki opiskelijat eivät kiinnostu esimerkiksi yrittämisestä. Opiskelijat, joille yritteliäisyys on ominaista, haluavat kehittää yrittäjyys- ja liiketoimintaosaamistaan. Todennäköisesti he ovat myös valmiimpia toimimaan yrittäjinä opintojensa aikana tai valmistuttuaan. Oppilaitos voi tarjota opiskelijoille mahdollisuuden kokeilla riskittömästi yrittäjyyttä ja freelancerina toimimista. Freelancetyöhön siirtyminen helpottuu, kun opiskelija on jo opintojensa aikana rakentanut ammatillista henkilöbrändiään ja esitellyt omaa osaamistaan esimerkiksi LinkedInissä. Työkeikkojen avulla hän on verkostoitunut työelämään ja luonut myös potentiaalisia asiakkuuksia.

LÄHTEET

Argillander, T., Martikainen, V. & Muikku, J. 2014. Kuva median murroksesta – Mitä käy kasvulle ja työpaikoille? Työ- ja elinkeinoministeriön raportteja 25/2014.

Freelance-työ. n.d. Akavan Erityisalat. Verkkosivu. Viitattu 24.8.2021.
https://www.akavanerityisalat.fi/nain_vaikutamme/ammattiharjoittaja_ja_yrittaja_jasenena/freelance-tyo#Yleist

ItsensätYOllistäjät ja yrittäjät. n.d. Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto Teme. Verkkosivu. Viitattu 24.8.2021.
<https://www.teme.fi/fi/neuvonta/itsensatyollistajat-ja-yrittajat/>

Karppinen, A. 2019. Työelämän ilmiöitä. Julkaisussa Karppinen, A. (toim.) Freelancer työelämän pyörteissä. Tampereen ammattikorkeakoulu. Pdf-dokumentti. Viitattu 24.8.2021.
<https://www.tamk.fi/web/tamk/-/julkaisut-freelancer-tyoelaman-pyorteissa.html>

Keinonen, H. & Vermilä, E. 2019. Suomi tuotantopalvelumaana. Selvityksen raportti. 6/2019. Audiovisual Producers Finland – APFI ry. Pdf-dokumentti. Viitattu 18.8.2021.
<https://apfi.fi/wp-content/uploads/Suomi-tuotantopalvelumaana-selvitys-1.pdf>

Koramo, M., Keinänen, J., Oosi, O. & Wennberg, M. 2017. ItsensätYOllistäminen ja jakamistalous työelämän murroksessa. 2017. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja. Työelämä 13/2017. Saatavilla verkossa. Viitattu 1.11.2021.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-201-9>

Medianomi (AMK): Mihin valmistuneet ovat sijoittuneet? n.d. Töissä.fi. Verkkosivu. Viitattu 17.8.2021.
<https://toissa.fi/etsi/?q=medianomi>

Mediaopiskelijoiden Keikkakioski. n.d. Verkkosivu. Viitattu 24.8.2021.
<https://keikkakioski.blogs.tamk.fi/>

Minustako yrittäjä? n.d. Uusyrityskeskus. Verkkosivu. Viitattu 18.8.2021.
<https://uusyrityskeskus.fi/minustako-yrittaja/>

SVT: Käsitteet: Yrittäjä. n.d. Tilastokeskus. Verkkosivu. Viitattu 18.8.2021.
<https://www.tilastokeskus.fi/meta/kas/yritlkm.html>

TAMK, opetussuunnitelma 2021–2022. Media-alan tutkinto-ohjelma.

Vermilä, E. & Keinonen, H. 2021. Kotimainen AV-ala kiihtyvässä muutoksessa. Pula osaajista kasvun esteenä. Business Finland. Toimialaselvitys 6/2021.

ASIASANAT

Av-ala, media-ala, osaaminen, työelämätaidot